

Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2009. a määruse nr 208
 „Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikud,
 nendest tuletatud ühikud, nende kord- ja osäühikud
 ning rahvusvaheliselt kehtestatud lisäühikud
 ja nende kasutamise viis”
 lisa

Tabel 1. SI PÕHIÜHIKUD

Suurus	Ühiku nimetus	Tähis
Pikkus	meeter	m
Mass	kilogramm	kg
Aeg	sekund	s
Elektrivoolu tugevus	amper	A
Termodünaamiline temperatuur	kelvin	K
Ainehulk	mool	mol
Valgustugevus	kandela	cd

Tabel 2. ERINIMETUSTE JA -TÄHISTEGA SI TULETATUD ÜHIKUD

Füüsikaline suurus	Ühiku nimetus	Ühiku tähis	Avaldis SI põhi- ja tuletatud ühikutes	Avaldis SI põhiühikutes
Tasanurk	radiaan	rad		$1 \text{ rad} = 1 \text{ m} \cdot \text{m}^{-1}$
Ruuminurk	steradiaan	sr		$1 \text{ sr} = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{m}^{-2}$
Sagedus	herts	Hz		$1 \text{ Hz} = 1 \text{ s}^{-1}$
Jõud	njuuton	N		$1 \text{ N} = 1 \text{ m} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$
Rõhk, mehaaniline pinge	paskal	Pa	$\text{N} \cdot \text{m}^{-2}$	$1 \text{ Pa} = 1 \text{ m}^{-1} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$
Energia, töö, soojushulk ¹	džaul	J	$\text{N} \cdot \text{m}$ või $\text{W} \cdot \text{s}$	$1 \text{ J} = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$
Võimsus ² , soojusvoog	vatt	W	$\text{J} \cdot \text{s}^{-1}$	$1 \text{ W} = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-3}$
Elektrilaeng, elektrihulk	kulon	C		$1 \text{ C} = 1 \text{ s} \cdot \text{A}$
Elektriline potentsiaal, pinge, elektromotoorjõud (emj)	volt	V	$\text{W} \cdot \text{A}^{-1}$	$1 \text{ V} = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-3} \cdot \text{A}^{-1}$
Elektriline takistus	oom	Ω	$\text{V} \cdot \text{A}^{-1}$	$1 \Omega = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-3} \cdot \text{A}^{-2}$
Elektrijuhtivus	siimens	S	$\text{A} \cdot \text{V}^{-1}$	$1 \text{ S} = 1 \text{ m}^{-2} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{s}^3 \cdot \text{A}^2$
Elektriline mahtuvus	farad	F	$\text{C} \cdot \text{V}^{-1}$	$1 \text{ F} = 1 \text{ m}^{-2} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{s}^4 \cdot \text{A}^2$
Magnetvoog	veeber	Wb	$\text{V} \cdot \text{s}$	$1 \text{ Wb} = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2} \cdot \text{A}^{-1}$
Magnetvootihedus (induktsioon)	tesla	T	$\text{Wb} \cdot \text{m}^{-2}$	$1 \text{ T} = 1 \text{ kg} \cdot \text{s}^{-2} \cdot \text{A}^{-1}$
Induktiivsus	henri	H	$\text{Wb} \cdot \text{A}^{-1}$	$1 \text{ H} = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2} \cdot \text{A}^{-2}$
Valgusvoog	luumen	lm	$\text{cd} \cdot \text{sr}$	$1 \text{ lm} = 1 \text{ m}^2 \cdot \text{m}^{-2} \cdot \text{cd}$
Valgustatus	luks	lx	$\text{lm} \cdot \text{m}^{-2}$	$1 \text{ lx} = 1 \text{ m}^{-2} \cdot \text{cd}$
Radionukliidide aktiivsus	bekerell	Bq		$1 \text{ Bq} = 1 \text{ s}^{-1}$

Neeldumisdoos, ioniseeriva kiirguse energia, kerma, neeldumisdoosi indeks	grei	Gy	J·kg ⁻¹	1 Gy = 1 m ² ·s ⁻²
Ekvivalentne kiirgusdoos	siivert	Sv	J·kg ⁻¹	1 Sv = 1 m ² ·s ⁻²
Katalüütiline aktiivsus	katal	kat		1 kat = 1 mol·s ⁻¹

¹ Elektri- ja soojusenergeetikas kasutatakse energiaühikuna W·s ja selle kordühikuid.

² Elektrienergeetikas kasutatakse võimsuse ühikuna erinimetusega ühikuid voltamper (V·A) vahelduvvoolu näivvõimsuse ja varr (var) vahelduvvoolu reaktiivvõimsuse tähistamiseks. Var ei sisaldu CGPMi otsustes.

Tabel 3. DETSIMAALSETE KORD- JA OSAÜHIKUTE EESLIITED JA NENDE TÄHISED

Eesliide	Tähis	Arvkordaja
jotta	Y	10 ²⁴
zetta	Z	10 ²¹
eksa	E	10 ¹⁸
peta	P	10 ¹⁵
tera	T	10 ¹²
giga	G	10 ⁹
mega	M	10 ⁶
kilo	k	10 ³
hekto	h	10 ²
deka	da	10 ¹
detsi	d	10 ⁻¹
senti	c	10 ⁻²
milli	m	10 ⁻³
mikro	μ	10 ⁻⁶
nano	n	10 ⁻⁹
piko	p	10 ⁻¹²
femto	f	10 ⁻¹⁵
atto	a	10 ⁻¹⁸
zepto	z	10 ⁻²¹
jokto	y	10 ⁻²⁴

Tabel 4. ERINIMETUSTEGA SI DETSIMAALSED KORD- JA OSAÜHIKUD

Suurus	Ühiku nimetus	Tähis	Väärtus
Maht (ruumala)	liiter	l, L ¹	1 l = 1 dm ³ = 10 ⁻³ m ³
Mass	tonn	t	1 t = 1 Mg = 10 ³ kg
Rõhk	baar ²	bar	1 bar = 10 ⁵ Pa = 0,1 MPa

¹ Eelistada tuleb tähist «l». Tähis «L» on kasutamiseks juhtudel, kui trükitehnilistel põhjustel võivad liitri tähis ja arv 1 segamini minna.

² Rahvusvahelise Kaalude ja Mõõtude Komitee (*Comité international des poids et mesures*, CIPM) 1978. aasta otsuse kohaselt ei ole ühiku baar kasutamine enam otstarbekas ning selle ühiku kasutusala laiendamine on keelatud.

Tabel 5. SI ÜHIKUTEST MOODUSTATUD MITTEDETSIMAALSED KORD- JA OSAÜHIKUD

Suurus	Nimetus	Tähis	Määratlus
Tasanurk	täispööre		1 täispööre = 2π rad
	goon	gon	1 gon = $(\pi/200)$ rad
	kraad	... °	1° = $(\pi/180)$ rad
	minut	... '	1' = $(1/60)^\circ$
	sekund	... "	1" = $(1/60)'$
Aeg	minut	min	1 min = 60 s
	tund	h	1 h = 60 min = 3600 s
	ööpäev	d	1 d = 24 h = 86 400 s

Tabel 6. SI ÜHIKUTEST SÕLTUMATULT MÄÄRATLETUD ÜHIKUD

Suurus	Nimetus	Tähis	Määratlus
Mass	aatommassiühik	u	1 aatommassiühik on $1/12$ ^{12}C aatomi massist: 1 u $\approx 1,660\,538\,782 \cdot 10^{-27}$ kg
Energia	elektronvolt	eV	1 elektronvolt on kineetiline energia, mille elektron saab läbides vaakumis potentsiaalide vahe 1 V: 1 eV $\approx 1,602\,176\,487 \cdot 10^{-19}$ J

Märkus: Tabelis toodud arvvaartused on võetud CODATA (*Committee on Data for Science and Technology*) (<http://physics.nist.gov/cuu/Constants/index.html>) kehtivast füüsikaliste fundamentaalkonstantide ajakohastatud loetelust. Tabelis toodud väärtused pärinevad aastast 2006.

Tabel 7. SI ÜHIKUTEGA SEOTUD PIIRATUD KASUTUSALAGA ÜHIKUD

Suurus	Nimetus	Tähis	Väärtus
Süsteemi optiline tugevus	dioptria	dpt	1 dpt = 1 m^{-1}
Kõlvikute ja ehitusaluse maa pindala	aar	a	1 a = 10^2 m^2
	hektar	ha	1 ha = $10^2\text{ a} = 10^4\text{ m}^2$
Mõjuristlõige aatomifüüsikas	barn	b	1 b = 10^{-28} m^2
Pärliste ja vääriskivide mass	karaat	ct ¹	1 ct = $2 \cdot 10^{-4}\text{ kg}$
(Tekstiilikiu) joonmass	teks	tex	1 tex = $10^{-6}\text{ kg} \cdot \text{m}^{-1}$
Vere ja teiste kehavedelike rõhk	millimeetrit elavhõbedasammast	mm Hg	1 mm Hg = 133,322 Pa

¹ Tähis «ct» on praktikas laialt kasutusel, kuid CIPM ja Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) poolt heaks kiitmata.